

Učiteljski tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankantnih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letna 60 Din za inostranstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list in članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. šif. 11.153. Telefon 3112

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Na grobu Viteškega kralja Zedinitelja!

S 180.000 podpisi osnovnošolskih otrok je potovalo na Oplenac nad 450 učiteljev(ic). — Ganljivi govor predsednika JUU tov. Ivana Dimnika na kraljevem grobu. — Lepota in tuga združeni v svetišču sredi Šumadije.

Nekaj dni pred datumom, ki nas je v preteklih letih združeval vse Jugoslovane ob proslavi rojstnega dne. Nj. Vel. kralja Aleksandra I. se je letos podalo 450 učiteljev(ic) dravske banovine na grob blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Prvič je tokrat potovalo slovensko učiteljstvo v tako velikem številu v srce Šumadije v prijazno Topolo in od tam v veličasten božji hram na Oplenacu. Lepota in žalost sta združeni sedaj v tem hramu — grobnici rodbine Karađorđević. In ravno v grobnico je romalo učiteljstvo, da položi na grob kralja Mučenika prisego vse osnovnošolske mladine dravske banovine

Nad vse pomemben in v trajnem spominu nam ostane dan, ko je stopalo nad 400 osnovnošolskih učiteljev in učiteljic večina prvič v svojem življenju v kraje, kjer je Karađorđe polagal temelje svobode in uedinjenja vsega jugoslovanskega naroda.

Poziv ekskurzijskega odseka JUU je dosegel nepričakovan odziv. Nad 400 učiteljstva iz dravske banovine se je prijavilo za potovanje na Oplenac — in nekateri so prijavili tudi svoje znance. Prijav od strani učiteljstva je bilo 452 in tem se je pridružil še 58 privatnikov, ki so se prijavili pri »Putniku«, tako, da nas je potovalo s posebnim vlakom skupno 510.

V petek zvečer ob 20. uri 20 min. je odredral naš poseben vlak v temno noč. Začeli so se tovariški razgovori in povsod po kupejih se je govorilo le o Oplencu. Dolgo v noč so nekateri bdeli, a drugi so zopet kmalu utihnil. Dasi je večina potnikov zadremala šele po polnoči vendar se je začelo živahno vrvenje po vlaku že po 4. uri zjutraj. Se pač ne more mnogo spati na ozkih prostorih v kupejih. Zato je pa bilo mnogo več pogovarjanja.

Razburjenje se nas je vseh polotilo, ko smo v Zemu zvedeli, da ne moremo nadaljevati potovanja in bomo morali čakati kakih 5 ali 6 ur, da se očisti proga, ki je bila zaradi male nesreče zatrpana. Toda naše vodstvo je resno premetnilo in pretreslo položaj in uvidelo, da je poklonitev v soboto nemogoča. Tov. Supančič nam je pojasnil: »Če imamo 5 ali 6 ur zamude, je nemogoče, da nas prepeljejo avtobusi v treh skupinah iz Mladenovca v Topolo in nato nazaj. — Za jutri, nedeljo je napovedanih nad 2000 obiskovalcev Oplena in mi ne dobimo avtomobilov za prevoz. — Ne ostane drugega nego, da ostanemo v soboto in nedeljo v Beogradu ter se poklonimo v ponedeljek.« Pri tem je tudi ostalo.

Ogledovanje Beograda.

Dvodnevno bivanje v Beogradu nam ni povzročalo nikakih težav, kajti bila so preskrbljena prenočišča, ker smo itak imeli namen po povratku iz Oplena ostati en dan v Beogradu.

Ze tekom dopoldneva so si nekateri ogledovali mesto. Posamezne skupine so si popoldne pod vodstvom tovarišev iz Beograda ogledale Topčider, Dedinje in Kalimegdan.

V nedeljo dopoldne si je večja skupina ogledala Muzej savremene umetnosti, ki se sedaj imenuje Muzej princa Pavla. — Tu smo imeli priliko občudovati del Meštrovčevih umotvorov, namenjenih za Kosovski hram. Večina vseh umetnosti tvorijo slike in kipi sodobnih jugoslovanskih umetnikov, a zastopani so tudi razni tuji svetovnoznani umetniki.

Kot prva večja skupina smo si, zahvaljujoč posredovanju naših tovarišev, članov izvršnega odbora, smeli ogledati novi zemskosti most, ki predstavlja pravo tehnično mojstrovino novejšje dobe. Most bo ovorjen šele tekom tega meseca, zato je sedaj javnosti še nedostopen.

V trajnem spominu bo ostalo vsem udeležencem ogledovanje kraljevega dvora v Beogradu. Na prošnjo našega združenja je dovolila uprava dvora večji skupini učiteljstva, da si je smelo ogledati vso notranost kraljevega dvora. Po dvoranah se je učiteljstvo zanimalo za slike, za opremo in si ogledalo prav vse prostore. Posebno se je interesiralo za notranost kapelice, kjer si je ogledalo tudi kraljevsko krono, žezlo in jabolko.

Ta dan bo ostal vsem v neizbrisnem spominu.

Kljub temu, da smo morali čakati dva dni v Beogradu, smo bili vendar vsi zadovoljni, kajti oba dneva smo prav pridno izrabili za ogledovanje mesta. Posebno zadovoljni so bili oni, ki so bili prvič v Beogradu.

V Mladenovcu.

V ponedeljek zjutra smo se že ob 6. uri 20 min. odpeljali v Mladenovac. Tu nas je že pričakoval tamkajšnji sreski šolski nadzornik tov. Dušan Simić, ki nam je bil s svojo uslužnostjo in s svojimi nasveti ves čas na razpolago.

Ker nas je bilo nad 500, so nas mogli prepeljati avtobusi komaj v treh skupinah na Oplenac. Oni, ki so morali čakati na prevoz, so si medtem ogledovali mesto. Mnogi smo si ogledali tudi šolo, ki nam jo je rade volje razkazal tov. Nikola Lazarević, šol. upravitelj v Mladenovcu. Sedem razredov ima šola in jo obiskuje nad 300 šolskih otrok, ima tudi obsežno dvorišče in vrt.

Posebnost Mladenovca je tudi nova cerkev v kateri je alegorična slika freska predstavljajoča blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja kot sv. Jurija, ki je premagal zmaja. V ozadju pa dviga nad tem prizoriščem svoja krila beli orel.

Ljudstvo v Mladenovcu nas je povsod prijazno sprejemalo in tudi postreženi smo bili v raznih lokalih prav dobro in za mal denar.

narodom si pretrpel albansko Golgoto in ponovno si zbral svoje borce pri Solunu — z geslom »Naprej, v svobodo ali smrt!«, si jih vodil v osvobojeno, veliko Jugoslavijo!

Po končanih borbah na bojnih poljanah — kjer Te je previdnost božja ohranila svomeu narodu — po nepopisnih prestanih mukah si posvetil vse svoje delo mirnemu razvoju naše divne in ljubljene države. Vse svoje velike sposobnosti si posvetil ideji svetovnega miru in utrditvi svoje domovine.

In ko si završeval poslednjo epoko svojih velikih zamisli in del za svojo domovino — si padel. Nisi omagal utrujen in izčrpan od naporega dela — padel si kot mučenik za idejo miru, za edinstvo in veličino Jugoslavije.

In celo, ko si se umirajoč poslavljaval od življenja, si nam zapustil najglobljo željo in misel svojo — »Čuvajte Jugoslavijo!«

Učiteljstvo prihaja s predsednikom tov. Ivanom Dimnikom na Oplenac.

Na grobu kralja Mučenika.

Ko je pripeljal poslednji avto pod Oplenac, smo odšli vsi v kriptu, kjer je grob blagopokojnega Viteškega kralja. Tu je prota iz Topole izmolil opelo, nakar je spregovoril predsednik sekcije za dravsko banovino tov. Ivan Dimnik naslednji ganljivi govor:

Viteški naš kralj — mučenik in junak!

Učiteljstvo dravske banovine prihaja na Oplenac, v ta sveti hram, v svetišče jugoslovanskih herojev in vitezov svetlega doma Karađorđević, da se pokloni manom Tvojega velikega duha in spominu na Tvoja velika dela za jugoslovensko nacijo in državo. Za pokoj Tvoje vzvišene in plemenite duše Ti v imenu učiteljstva in šolske dece dravske banovine prižigamo voščeno, katere plamen naj bo simbol vroče ljubezni učiteljstva in šolske dece do Tebe — Viteški naš kralj!

Zvesto sledeči Tvojemu poslednjemu vzdihu in budeči nad oporoko, ki si jo dal jugoslovanskemu narodu, — »Čuvajte Jugoslavijo!« — Ti prinašamo podpise — zaobljubo in prisego 180.000 svojih učencev in učenk, šolske dece dravske banovine, ki Ti obljubljamo čuvati Jugoslavijo danes in ki jo bo čuvala tudi v bodočnosti — čimbolj bo do-reščala. Čuvala jo bo na braniku za slavo in čast domovine, z delom za prospeh naroda in države in z vzgajanjem bodočih generacij Tvoje velike Jugoslavije.

Največji naš jugoslovanski junak in mučenik! Vse svoje življenje, vse svoje delo in vsa svoja stremjenja si posvetil domovini. Bil si nam v življenju vzor pravega delavca, vodnika in učitelja in ostanesh nam vzor tudi po svoji prerani tragični smrti, kajti nesmrtno je Tvoje delo in trdno stoji plod Tvojih največjih borb in življenjskih idealov — naša ljubljena domovina Jugoslavija.

Nepozabne nam ostanejo Tvoje pro-roške besede: »Jugoslavija bo dostojna slav-nih zmag, ako bo vzgajala svoja pokolenja na največjih primerih naših nacionalnih mučeni-kov in junakov.«

Na Tvojem svetem nam grobu obljub-ljamo, da bo vzgajalo učiteljstvo zaupano mu mladino, bodoča pokolenja Jugoslavije, v du-hu Tvojih proroških naročil in bo za vzor največjega junaka in mučenika prikazovalo Tebe, Viteški naš kralj.

In bil si to!
Vidimo Te kot zmagovalca pri Kumano-
vem, maščeval si Kosovo — skupno s svojim

Vsa mladina narodnih šol dravske bano-vine odgovarja tej Tvoji želji: »Čuvali bomo vsekdar jo! — Prisega Ti, nada Tvoja — in vera, mladine slovenske armada.«

Ta prisega slovenske mladine naj Ti bo zagotovilo, da je armada najmlajših držav-ljanov vzgojena za najiskrenejše čuvanje uedi-njene naše domovine Jugoslavije.

Polagajoči To prisego mladine na Tvoj grob slovesno obljublamo učitelji dravske banovine, da bomo vsekdar izpolnjevali Tvojo oporoko in zvesto čuvali Jugoslavijo.

Slava Tebi, Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj.

Oči vseh prisotnih so bile rosne, ko smo po trikratnem »Slava« korakali mimo groba, kjer je bila prižgana voščenska, ki smo jo prinesli s seboj in kjer so ležale odprte knjige s podpisi otrok. Naše duše so bile strte, ko smo gledali na kamen, ki pokriva zemeljske ostanke našega največjega učitelja — kralja in Mučenika. Z neizmerno boljo v srcu se je vsak posameznik ločil od tega svetega mesta, od groba, ki krije Njega, ki nam je bil vzor v življenju in ki nam bo vzor tudi po svoji smrti.

Vsi smo si — nekateri pred poklonitvijo, drugi po poklonitvi ogledali cerkev. Korak zastane vsakemu ob vstopu. Toliko lepote, nanizane v enem samem hramu ni še videl nikjer. Umetniško izdelan, srebrn ikonostas in vse stene in stropi okrašeni z mozaiki. Na stenah vidimo prizore iz svetega pisma, na desni strani so upodobljeni Nemanjići in tudi despoti, ki so zgradili razne cerkve in samostane in nosijo v rokah te svoje zaduž-bine Bogu. Zadnji v tej vrsti je kraj Peter, ki nosi v levi roki zadužbino Oplenac in ko-raka za sv. Jurijem, vodečim ga za desno roko pred prestol Matere Božje. Vsi ti mozaiki so izdelati v madnaravni velikosti in strop kupole krasi velikanska Kristusova glava, katere samo nos meri nad 1 meter in vendar se nam dozdeva, gledana od spodaj, povsem naravna.

Krasni in veličastni so ti mozaiki in oko se noče ločiti od njih. Ves dan bi jih obču-doval, tako lepi so in ker so večinoma pos-neti po freskah iz starih srbskih samostanov, nam jasno kažejo, kako visoka je bila kultura srbskih držav pred Kosovsko bitko in kako velik zločin Turkov, odnosno poturic, ki so vso to kulturo uničili.

Z mozaiki je okrašena tudi vsa grobnica, v kateri počivajo Viteški kralj mučenik in njegov prednik. Le Karađorđe in kralj Pe-ter I. imata svoja sarkofaga v cerkvi sami.

Na štiri marmornate stebre ki tvorijo oporo glavni kupoli so pritrjene stare polkovne zastave, raztrgane in obledede pričajo, da so v mnogih bojih vihrale pred hrabro armado. Med njimi sta tudi dve Karađorđevi zastavi, za katerima so stopali njegovi borci v boju proti Turkom.

Okoli vseh sten v cerkvi so sedaj postavi-li posebne police, na katerih so položeni mnogi srebrni in zlati venci. Venec Jugoslo-vanskega učiteljskega združenja je prislonjen za Karađorđevim grobom ob steno in smo si ga vsi z zanimanjem ogledovali

Vsi venci, ki so bili spleteni iz svežega cvetja, so nameščeni pred cerkvijo ob ograji.

Teško je bilo slovo od tega svetišča, od te neprečljive lepote in nenadkriljive umetnosti. Tovariš Dragomir Đorđević, učitelj v p. iz Topole nam je neumorno razkazoval in tol-mačil in ob slovesu nam je zatrjeval, da je vsaki skupini rade volje na razpolago, le obvesti naj ga pravočasno.

Velik umetnik v opisovanju bi moral biti oni, ki bi hotel opisati vso lepoto, ki jo hrani ta cerkev. Radj tega ostane le nasvet: Pojdi in oglej si jo sam.

Ko se odpeljemo, prevzeti tolikih lepot in strti vsled žalosti, ki obdaja vso to okolico, nam uhaja pogled nazaj na Oplenac, ki ostaja za nami in vabi v svoji belini vse one, ki si hočejo ogledati hram največje lepote in od 18. oktobra dalje hram največje žalosti v Jugoslaviji.

Kaj kmalu smo zopet v Mladenovcu — in zopet je zasopihala lokomotiva v noč. V torek ob pol 7. uri zjutraj smo bili zopet v Ljubljani.

Uradniške plače na Češkoslovaškem

Minilo poletje so zastopniki vseh organi-zacij javnih — državnih in samoupravnih — uslužbencev na Češkoslovaškem predožili vlad-i obširno spomenico, v kateri zahtevajo, naj se ostri varčevalni ukrepi, ki so bili v zadnjih letih storjeni v pogledu osebnih izdatkov, od-pravijo oz. vsaj kar najbolj omilijo. Povod za tak korak je dalo dejstvo, da je češkoslovaško državno uslužbenstvo hudo zadolženo, tako, da je njegov obstoj močno ogrožen. Zastopniki uradniških organizacij so se na pod-lagi te spomenice sestali z ministrskim odbo-rom.

V spomenici so uradniške organizacije ugotovile, da ima več kot polovica vseh drž. nameščencev, katerih je približno 330.000, za-znambe na plači. Nad 80% vseh javnih usluž-bencev je zadolženih, tako da znaša višina vseh dolgov skoro 3 milijarde čeških kron. Veliko nameščencev, ki imajo plačo obreme-njeno povprečno z 10.000 do 15.000 Kč, t. j. približno 17.000 do 25.000 Din. Dolgovi so v mnogih primerih tako visoki, da jih ne bi bilo mogoče poravnati niti z dvema letoletni-ma plačama.

Ko je češkoslovaška vlada izvedla prve varčevalne ukrepe in znižala prejemke, je pričakovala izboljšanje gospodarskega polo-žaja in tudi javno naglasila, da je v teku proces deflacije in da bo poskrbela za soraz-merno znižanje cen najvažnejših življenjskih potrebščin. Teh obljub vlada ni izpolnila, temveč je izvedla znižanje valutne vrednosti, tako da kažejo cene najvažnejših predmetov še zmerom rastočo tendenco. Dasi se torej življenjski stroški niso pocenili, morajo drž. nameščenci životariiti z močno skrčenimi pre-jemki, kar povzroča splošno zadolženost. To nj čudno, ker so zaradi varčevanja pri oseb-nih izdatkih za prejemke državnih aktivnih in upokojenih uslužbencev dohodki istih v teku zadnjih treh let padli za polne tri mili-jarde kron.

Spomenica v nadaljnjem navaja, da se je gospodarsko stanje javnih uslužbencev tako poslabšalo, da se te posledice hudo nezaže-leno opazajo tudi v padanju konzuma, kar povzroča zastoj v trgovini, težave producen-tom in nazadnje seveda tudi državi, ki zaradi zmanjšane potrošnje prejme manj davkov, trošarin in drugih dajatev. Zato naglašla spomenica češkoslovaškega državnega uslužben-stva, da je narodnogospodarsko nemogoče doseči trajne prihranke v državnem gospo-darstvu s tem, da se brez prestanka znižujejo državnim nameščencem prejemki, ker je celo-to gospodarsko življenje vseh stanov med seboj tesno prepleteno. Sicer je pa zniževanje prejemkov javnega uslužbenstva doseglo na Češkoslovaškem, kakor tudi v večini drugih evropskih držav že davno maksimum, tako da je nadaljnje zniževanje naravnost nemogoče. Dokazano je z vzgledi, da vsak prihranek, ka-terelega doseže država z znižanjem uradniških plač, traja le nekaj časa, ker se vselej prav kmalu pojavi kot posledica znatno nazadova-nje državnih dohodkov.

Opiraje se na navedene razloge, zahteva torej spomenica češkoslovaških javnih name-ščencev, naj se ob koncu tekočega leta odpra-vijo vse odločbe o znižanju uslužbenjskih pre-jemkov, ki so bile izdane v zadnjih letih.

(»Naš glas.«)

Ureditev vprašanja banskega šolskega nadzorstva v drav. banovini

V dravski banovini sta sistemizirani dve mesti banskih šolskih nadzornikov. V zadnjem času je bilo zasledeno le eno, a z imenovanjem tov. Andreja Skulja za banskega šolskega nadzornika sta spopolnjeni obe mesti in obe mesti zavzemata tovariša, ki sta bila osnovnošolska učitelja.

Z odhodom tov. Andreja Rapeta se je v naših vrstah pojavila bojazan, da bi utegnili osnovnošolsko učiteljstvo zgubiti to važno mesto. Toda po prizadevanju našega udruženja so na merodajnem mestu uvideli upravičenost osnovnošolskega učiteljstva do mesta banskega šolskega nadzornika, nakar sta bila predlagana za obe mesti tovariša Andrej Skulj in Fran Drnovšek.

Tov. Fran Drnovšek.

Tov. Drnovšek je bil imenovan že meseca junija, kar smo v našem listu že objavili, a tov. Skulj je bil imenovan sedaj in šele s tem imenovanjem je urejeno vprašanje banskega šolskega nadzornika v dravski banovini tako, kot je učiteljstvo želelo.

Tov. Fran Drnovšek se je rodil l. 1883. v Trbovljah, kjer je obiskoval osnovno šolo. Nižjo gimnazijo in učiteljske je študiral v Ljubljani. Maturiral je l. 1903.

Njegovo prvo učiteljsko mesto so bile Artiče pri Brežicah. Od tu je bil premeščen v Sevnico, kjer je ostal nad dvajset let. Bil je tam učitelj, šolski upravitelj in sreski šolski nadzornik. Veliko skrbi je posvečal tudi nadaljevalnemu šolstvu in je tudi soustanovitelj in upravitelj obrtne in trgovske nadaljevalne šole. Ni bilo ravno lahko njegovo delo v Sevnici, kjer je obstajala poleg slovenske 6 razrednice tudi nemška šulferajnska šola.

Bil je ustanovitelj in večletni starosta Sokola v Sevnici. Ze pred vojno je bil znan kot vnet narodni delavec. To dejstvo mu je tudi pripomoglo, da je imel ves čas med vojno označbo p. v.

Za sreskega šolskega nadzornika v Sevnici je bil v istem zvanju premeščen v Ljubljano, kot nadzornik za okolico. Letos meseca junija je postal banski šolski nadzornik.

Delal je mnogo na pedagoškem polju, pisal v »Popotnik«, in znana nam je tudi šolska knjiga Drnovšek-Mešiček: »Zemljepis za višje narodne šole«. Pripravljeno ima tudi rokopis »Domoznanstvo«, ki obravnava snov vsega Posavja — toda danes je pač težko z založništvom.

Ves čas svojega učiteljevanja in tudi kot nadzornik je ostal zvest član učiteljske organizacije, več let je bil odbornik in 3 leta tudi predsednik sreskega društva.

Tov. Andrej Skulj nam je dobro znan iz časov, ko je v najhujši deklaracijski borbi prevzel mesto poverjenika JUJ, a pozneje mesto urednika »Učiteljskega tovariša«. Ves čas svojega učiteljevanja je bil zvest član in sodelavec v stanovski organizaciji.

Rodil se je l. 1880. na Griču pri Velikih Laščah, kjer je tudi obiskoval osnovno šolo, Nižjo gimnazijo in učiteljske je dovršil v Ljubljani, kjer je tudi l. 1902. maturiral.

Po dvehletnem službovanju v St. Janžu na Dolenjskem je bil imenovan za upravitelja v Tržišču, kjer je ostal polnih 16 let. V tej dobi je sodeloval pri sestavljanju učnih knjig za kmetško nadaljevalno šolstvo in sestavil za te šole tudi potrebne načrte. Praktično je začel te načrte preizkušati na kmetški nadaljevalni šoli, ki jo je sam ustanovil, a nadaljnje delo na teh šolah mu je preprečila svetovna vojna. Iz teh začetkov se jo po vojni, po prizadevanju ljubljanske sekcije JUJ razvilo kmetško nadaljevalno šolstvo, ki se zelo lepo razvija in obeta najlepše uspehe glede nadaljnje izobrazbe in vzgoje. V našo kmetško mladino.

V Ljubljano je prišel l. 1920. kot učitelj, a že l. 1925. je bil imenovan za sreskega nadzornika za ljubljansko okolico. To mesto je zavzemal dve leti in bil od tu imenovan za nadzornika šolskih vrstov in v tem zvanju dodeljen kr. banski upravi.

Tov. Andrej Skulj.

L. 1928. je bil imenovan za oblastnega šolskega nadzornika, a ker ni bilo njegovo imenovanje po godu takratnim odločujočim faktorjem, so iz političnih razlogov njegovo imenovanje anulirali. Kasneje je postal poslovodja banovinskega šolskega odbora in se je na tem mestu zelo zavzemal za zidavo novih šol. Na tem mestu je ostal do svojega imenovanja za banskega šolskega nadzornika.

Znano je tudi njegovo delovanje pri Mladinski matici, kjer sta izšla tudi njegovi knjigi »Sadjarčki« in »Vrtničice«. Tudi Kmetijska matica je izdala njegovo knjigo »Naša zelenjada«. Znani so mnogi njegovi berilni sestavki v naših čitankah in tudi njegovo sodelovanje pri »Učiteljskem tovarišu« in »Popotniku«.

Obema tovarišema Skulju in Drnovšku najiskrenejše čestitamo k njunemu imenovanju za banskega šolskega nadzornika. Prepričani smo, da bosta posvetila svoje delo v prosep šole in prosvete v dravski banovini. V tem delu bosta imela polno oporo v vsem učiteljstvu in tudi v Udruženju, ki stremi za popolno ureditvijo našega šolstva.

Čuvajte Jugoslavijo!

žgati jih sme le tisti junak, ki bo s svojo vojsko porazil Turke tako uničujoče, kot so Turki našo vojsko na Kosovem polju. Tisti srečni junak naj ju prižge, ki bo prižgal s svojo zmago srbskemu narodu zopet luč svobode. Oj ve sveči, vajin plamen svobode naj tedaj razsvetli tudi ta sveti hram naše molitve. Na svečah je bila vdolbena podoba kralja Štefana Dečanskega in grb Nemanjičev. Dolga, dolga stoletja so hranili molčeči menihi ti dve zaobljubljeni sveči svete žene redovnice Evgenije in hranili njiju skrivnost zase. Tam kipita v nebo in molčita neprižgani dolgih petsto let in še dalje.

Kosovo je maščevano. V duhu gledam vrtnete srbske vojske in njenega vodnika prestolonaslednika Aleksandra s Kumanovca v Beograd. Ali ne bodo prišli dečanski redovniki po junaka? Ne! Ni še čas! Niso še osvobodeni vsi Jugoslavlani. Še je morala srbska vojska prehoditi strašno albansko Golgoto, še je moralo umreti na tisoče Srbov, še je moralo trpeti na solunski fronti na tisočice Jugoslavlani in njihih zaveznikov, — ko je zopet zasijal tisti srečni dan, ko se je Kumanovski zmagovalc zopet vrnil na čelu zmagovalne vojske v Beograd in prinasel svobodo ne samo Srbom, ampak vsem Jugoslavlani.

Politično uedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev je bilo proglašeno l. dec. 1918 l. A naši pravoslavni bratje so doživeli kmalu na to še eno zedinjenje — cerkveno zedinjenje. 24. maja 1919. l. je bilo izvedeno tudi zedinjenje vseh pravoslavnih škofij v naši kraljevini. In ob tej priliki je bila svečano na novo vzpostavljena srbska pravoslavna patrijarhija, osnovana za carja Dušana silnega l. 1346 in postavljena po kosovski bitki že leta 1459, pod oblast ohridske nadškofije. L. 1557. je bila po prizadevanju turškega velikega vezirja Srba poturčenjaka Mehmeda Sokolovića

Pomorsko propagandistični tečaj

Tako pri krajevnih organizacijah kot tudi pri Pomladku Jadranske straže je naše učiteljstvo najvidnejši faktor, ki mu je Jadranska straža tudi že ponovno izrazila svoje priznanje in zahvalo.

Da se bodo vsi sedanji kot tudi bodoči delavci JS globlje in stvarneje seznanili z vprašanji, ki se tičejo našega morja, kot tudi njegove obrambne organizacije in jim bo tako to veliko nacionalno delo med narodom olajšano ter bo privedlo do še boljših in večjih uspehov, priredi Oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani v letošnjih božičnih počitnicah štiridnevni pomorsko propagandistični tečaj. Namenjen bo prvenstveno našemu učiteljstvu in bo v tečaj sprejetih do šestdeset učiteljev in učiteljic.

Tečaj se bo vršil v Ljubljani od 2. januarja popoldne do 5. januarja 1935. zvečer. Hrano in stanovanje bodo imeli tečajniki brezplačno v Akademskem kolegiju. Tečajnice bodo stanovale v Mladiki. Vsak tečajnik bo moral kriti vozne stroške sam.

Predavanja se bodo vršila v Trgovski akademiji. Predavali bodo izključno strokovnjaki. Prosti čas bo posvečen ogledu znamenitosti. Tečajnikom bodo zagotovljene tudi razne kulturne dobrine.

Vsak tečajnik se bo obvezal, da bo v danem pravcu deloval med narodom za podvig nacionalne vzgoje in pomorske orientacije. Po završenem tečaju bo vsak udeleženec napisal tudi primerno predavanje.

Na tečaju se bodo vršila sledeča predavanja:

1. Naše obmorsko ozemlje in Jadransko morje.
2. Naše obmorsko ozemlje v preteklosti.
3. Slovenska obala ob Jadranu in njeni prebivalci.
4. Morje v našem gospodarstvu.
5. Morje v slovenski literaturi.
6. Morje v jugoslovanski umetnosti.
7. Jadransko vprašanje v mednarodni politiki.
8. Naša mornarica.
9. Morje in zdravje.
10. Ideologija Jadranske straže.
11. Organizacija JS in PJS.
12. Razgovori.

Učiteljstvo vabimo, da se nujno prijavi v tečaj, ki bo imel za vsakega udeleženca tudi osebno veliko vrednost. Predvsem naj se javijo poverjeniki PJS in odborniki krajevnih odborov JS, pa tudi ostalo učiteljstvo, ki ima zanimanje za našeta vprašanja ter bi bilo voljno delovati v navedenem smislu. Prijavo je poslati nujno, najkasneje do 19. decembra na Oblastni odbor JS v Ljubljani, Tyrševa cesta 1 a/IV.

V prijavi je navesti poleg naslova s pošto in srezom, starost ter event. dosedanje delovanje v JS oziroma PJS. Vsakdo, ki bo sprejet, bo pravočasno obveščen.

Čuvajmo Jugoslavijo!
Čuvajmo naše morje!

Oblastni odbor Jadranske straže,
Ljubljana.

Splošne vesti

— Vsem tovarišicam in tovarišem sporočam, da sem odložil uredništvo »Učiteljskega tovariša«. Ob tej priliki se iskreno zahvaljujem vsem sotrudnicam in sotrudnikom s prošnjo, naj ostanejo tudi v bodoče zvesti sodelavci pri stanovskem glasilu.

Skulj Andrej.

— Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je na svojem zborovanju 7. dec. sklenilo darovati Ljubljansko sresko društvo 3000 Din. Ostala društva naj slede temu vzgledu.

— Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je sklenilo darovati 2000 Din Celjsko sresko društvo JUJ na svojem zborovanju dne 5. dec. 1934. Celjsko društvo je dalo s tem dober zgled ostalim društvom JUJ dravske banovine kot eno prvih društev, ki se je odzvalo iz dravske banovine pozivu centralne uprave JUJ.

— Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je prejeta od sreskih učiteljskih društev za sreze:

Osječki, valpovački i grad Osijek 1000 Din, Jaša Tomić — u Srpskoj Crnji 675 Din, Tital 300 Din, skupaj 1975. Preje objavljeno 7215 Din, skupaj 9190 Din.

— KRALJEVSKA BANSKA UPRAVA URADNO RAZGLAŠA: V ponedeljek, dne 17. decembra 1934. ne bo šolske maše ter se ta dan vrši na vseh šolah reden pouk.

— Dovršni tečaj za telovadbo in narodno izobraževanje. Ker se je prijavi dovolj reflektantov za ta tečaj javlja uprava tečaja naslednje: Tečaj traja od 5 do 31. maja 1935. Pristojbina za ta tečaj (600 Din) se vplača v treh zaporednih mesečnih obrokih počeni s 1. januarjem 1935. — Vsi, ki so se prijavi za tečaj naj sedaj sistematično telovadijo pri Sokolu. — Natančnejša navodila daje uprava tečaja: Dušan M. Bogunović, Zagreb, Bogovičeva 7.

zopet vzpostavljena — a l. 1766. s fermanom sultana Mustafa III. pod turško vlado ukinjena za vedno.

V naši novi državi je bila srbska patrijarhija obnovljena 12. sept. 1920. v Srem. Karlovcih. Istega leta na dan sv. kralja Milutina se je sestel v Beogradu cerkveni volilni zbor, ki je izvolil beograjskega nadškofa in mitropolita njegovo svetost gospoda Dimitrija za srbskega patrijarha. Ves srbski narod se je vzdostil nad tem veselim dogodkom. Zadržan z vladarskimi posli naš vladar tedaj novega cerkvenega dostojanstvenika ni mogel slovesno ustoličiti na njegov patrijarhovski prestol. Delež čuvstva svojega naroda s svojimi čuvstvi, da stori to l. 1924. na svojem potovanju skozi mesto Peč.

In v duhu gledam, kako roma srbsko ljudstvo tja v Peč, da prisostvuje temu slovesnemu ustoličenju, se versko poglubi in še enkrat proslavi veliki dogodek svojega cerkvenega zedinjenja. Tudi Nj. Vel. kralj in kraljica sta med njim s svojim sijajnim spremstvom. In tam, — še predno dospeljo do cilja, se zasveti prelepa zadužbina Visoki Dečani. Vse je veselo okoli nje, vse srečno, vse svečano, saj prihaja on, kosovski junak, naš ljubljani vladar in njegova življenjska družica. Slovesnost sije z obrazov vseh, ko se napotijo visoki romarji v cerkev, saj tam molčita sveči carice Milice, redovnice Evgenije. Toda ne. Danes je tu on, kateremu njegovo življenjsko delovanje dovoljuje, da prižge te zaobljubljeni sveči srbske in naše svobode. In med sto in sto plameni, ki razsvetljujejo cerkev, zažarita še dva plamena naše zmage našega osvobodjenja! Kdo more popisati čuvstva sreče v dušah in srcih vseh tam prisotnih — čuvstva sreče, da nam je zasijal ta vesel trenutek. Sveče izročene iz rok Nemanjičev, z njihovim

— Sekcija Podmladka Jadranske straže opozarja vse p. t. učiteljstvo, osobito poverjenike in poverjenice PJS ter odbornike JS, da bo v decemberski številki »Našega roda« priobčena slika zastave PJS z vabilom na naročilo. Sekcija vljudno naproša vse p. t. učiteljstvo, da na to mladino posebej opozori ter ji predoči pomen in namen zastave in ji s svojim nasvetom in vplivom pomore, da si nabavi zastavo PJS. Ob tej priliki opozarja Sekcija na poziv na pomorsko propagandistični tečaj, ki ga priredi Oblastni odbor JS v Ljubljani v teku božičnih počitnic od 2. do 5. januarja 1935. prvenstveno za učiteljstvo. Tečaj bo brezplačen. Sprejetih bo do 60 učiteljev in učiteljic. Prijavite se takoj po razpisu! — Čuvajmo Jugoslavijo! Čuvajmo naše morje!

— JUJ — Sresko društvo Dol. Lendava. Tovariši, ki so zaostali na članarini za prve tri mesece, se naprošajo, da nakažejo članarino čimprej, ker drugače s tem ovirajo redno poslovanje blagajne. Blagajnik.

— Mile Klopčič: Preproste pesmi. Z litografijami Franceta Miheliča, Slovenske poti, zvezek XIV. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena kartonirani knjigi 38 Din, po pošti 40 Din. Eden najnadarnejših pesnikov mlade generacije, Mile Klopčič, ki je opozoril na se že z odličnim prevodom Blokove pesnitve »Dvanajst« in ki se že nekaj let oglašja v naših književnih revijah, je dal s »Preprostimi pesmimi« značilno knjigo. Pesnik je doma iz našega »črnegea revirja« in kaj je naravnostjšega, kakor da izraza težavno, skrbi polno življenje rudarja in sploh delavca? Klopčičeve pesmi imajo socialno obelježje. Razdeljena je v pet ciklov: »Doma«, »Medklic«, »Srečavanja«, »Veliki otrok«, »Deževni čas«. Litografije Franceta Miheliča niso samo v okras tej okusno opremljeni knjigi mlade poezije, marveč so tudi same neke »pesmi v risbi«, ki se povsem prilagajajo značaju Klopčičeve lirike.

naročilom in zaobljubo so prižgane. Oj ve sveče svobode, edinstva in sreče.

In zopet gledam v duhu, kako čez deset let, torej ob 10 letnici prihaja naš blagopokojni vladar in njegova življenjska družica s svojim spremstvom tja k morju, k samostanu Savina. Tihó stopa kraljeva dvojica v mrkem deževnem vremenu v sveti božji hram. Na potovanje se podajata, pa hočeta v tihí molitvi poprositi Vsemogočnega za srečno vrnitev. In tudi sedaj prižgata dve sveči, da gorita kot upanje dveh src tihó molčih in se ljubečih... Ne nič upanja! Sveče so gorele in dogorele, a kralj se je vrnil mrtev in ni ga več. Njegovo srece, ki je tako iskreno ljubilo svoj narod in svojo domovino je obstalo tam v tujini. Njegovi roki sta omahnila, ne da bi bili še enkrat segli v roke ljubljanim otročičkom in ljubljani ženi vladarici, njegove oči so se zaprle, ne da bi jih bile mogle še enkrat videti. Le ljubezen do domovine se je morala izseliti iz mrtvega srca, obstala na kraljevih ustih, da so še enkrat zdihnile: »Čuvajte mi Jugoslavijo« —

In tam na Oplencu so ga položili k večnemu počitku. In sedaj se tam vrste romarji. — Skupina za skupino prinaša vence in sveče tja na njegov grob. Vrste se govori, ki jih prisotni poslušajo z drhtečimi ustmi, zaprepaščenih obrazov, s strtimi srci, komaj dušeč ihtenje. In zopet prižigajo sveče ta politični simbol naše žalosti in upanja. Oj sveče žalosti! Saj vaš plamen ni samo plamen naše neutolažljive žalosti in tuge, je tudi plamen naše največje hvalečnosti, neizmerne vdanosti Njemu, ki nam je dal vsem vse, ker nam je dal svobodo, ki je nimajo naši primorski in koroški bratje, a še bolj, ker nam je dal svoje lastno življenje. — Naš plamen je tudi plamen ljubezni do njega in domovine, ki nam jo je priporočil še s svojim zadnjim dihom...

Ciril Petrovec:

In tam na Oplencu gorijo sveče...

O priliki poklonitve učiteljstva dravske banovine našemu blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, prinašajoč mu knjigo prisrčne naše mladine in prižigajoč mu krasno izdelano svečo — mi hodi na misel povezanost nekaterih zgodovinskih dogodkov, ki jih gledam pred seboj.

V duhu vidim tisto najstrašnejšo pogibel Srbov na Kosovem polju, gotovo največje nesrečo, ki nas je kdaj zadela, pa ne strla za vedno. — In tam vidim sklonjeno romarico v oblačilu pravoslavnih srbskih redovnic, njo carico Milico, sedaj redovnico Evgenijo, kako roma k najlepši srbski zadužbini — k Visokim Dečanom. V rokah nosi tudi dve prekrasno izdelani sveči. Kaj razmišlja? O možu, ki je dal življenje za svojo domovino in vero, o carju Lazarju, — sedaj svetniku srbske pravoslavne cerkve? O nesreči, ki je zadela Srbe? O prihodnosti ubogega naroda zašlega pod tujo suženjstvo? Bog ve. Le spremimo jo na njenem potu. Od menihov spoštljivo sprejeta kot nekdanja vladarica in sveta žena, ki je sama dala postaviti več zadužbin, stopa v cerkev in prosí, naj menihi blagoslove obe sveči. Nato jima določi prostor za vsako na eni strani takozvanih carskih vrat, kamor ju menihi tudi nameste v dva lepa svečnika. Nemo strmi nekaj hipov težko preizkušena žena, nato pa izpregovori: »Vam, pobožni, sveti možje izročam v varstvo ti dve sveči, ki naj gorita v čast božjo. Ali dobro pomnite, da smeta zagoreti šele, ko bo naš srbski narod zopet svoboden in maščevano Kosovo. Pri-

Učiteljski pravnik

—§ Znižanje osebnih drag. doklad omoženim upokojenkam po uredbi o drag. dokladah z dne 12. aprila 1934. (Roč. kat. str. 115/116.) Imamo 3 vrste upokojenk t. j.: 1. po starih zakonih (kronske, ki so bile prevedene leta 1927. na dinarske pokojnine), 2. upokojene po 1. septembru 1923. in 3. upokojene po novem uradniškem zakonu.

Od znižanja osebne drag. doklade so izvzete staroupokojenke t. j. one, ki so bile upokojene pred 1. septembrom 1923.

V kakšnem razmerju so prizadete upokojenke, naj nam pokažejo primeri upokojenk s 14. leti in 8 leti službe, ki so poročene z akt. uradniki I.—VI. skupine.

A. Upokojenka po zakonih pred 1. IX. 1923. z isto službeno dobo uživa v I. drag. razredu:

pokojnino letnih Din 1831'68, mes. Din 152'64 in drag. doklado mesečnih . . . Din 900'—

skupaj Din 1052'64

B. Upokojenka po urad. zakonu iz l. 1923. z isto dobo uživa:

v I. drag. razredu:
pokoj. letnih Din 6368'40 — mes. Din 530'70
drag. doklada mesečnih . . . Din 539'40

skupaj Din 1070'10

C. Upokojenka po urad. zakonu iz l. 1931. z isto dobo uživa:

v I. drag. razredu:
pokoj. mesečno . . . . . Din 528'65
drag. doklada mesečno . . . . . Din 408'75

skupaj Din 937'40

Upokojenkam poročenim z uradniki I. do VI. skupine se odtegne ves znesek drag. doklade, izvzete so upokojenke po starih zakonih. Iz tega sledi:

Upokojenka pod A. uživa še nadalje poln znesek Din 1052'64.

Upokojenki pod B. je odtegnjena drag. doklada in uživa Din 530'70.

Upokojenki pod C. je odtegnjena drag. doklada in uživa Din 528'65.

—§ Vojaška kadrska služba in pokojnina. Neki upokojeni uradnik, kateremu se za odmero pokojnine od položajne doklade ni vpoštevala aktivna državna služba, katero je prebil v svojstvu praktikanta, in kadrska vojaška služba, je proti odločbi o odmeri pokojnine vložil tožbo na državni svet, ki jo je pa zavrnil z naslednjim utemeljevanjem:

»Tožitelj osporava pravilnost izpodbijane odločbe zaradi tega, ker mu je z isto priznanih za pokojnino samo 70% položajne doklade in navaja, da bi mu bilo treba za odmero položajne doklade vračunati tudi dobo, katero je odslužil kot (davčni uradniški; op. ur.) praktikant in katero je prebil med odsluženjem kadrskega roka in sicer od 9. septembra 1897. do 1. oktobra 1902., s katero dobo bi imel 35 let ter bi mu pripadalo 95% položajne doklade. Navedbe tožbe so neumestne.

Čas, katerega je tožitelj odslužil v stalnem kadru pri vojakih od 6. oktobra 1899. do 1. oktobra 1902., se mu ne more priznati kot učinkovita državna služba, ki se po I. odst. § 113 uradniškega zakona iz leta 1931. računa za pridobitev pravice do osebne pokojnine, zaradi česar ta njegova vojaška služba ne more vplivati na določevanje višine položajne doklade za pokojnino. Ta služba se more tožitelju priznati samo za določitev količine osebne pokojnine od plače kot pokojninske podlage (§ 123 u. z.) po 5. točki § 270 uradniškega zakona, kakor je to v izpodbijani od-

ločbi tudi pravilno storjeno. Ker pa tožitelj brez te službe v stalnem kadru nima 35 let učinkovite državne službe, vračunljive za odmero odstotka položajne doklade za pokojnino, zaradi tega se mu tudi ne more priznati za pokojnino 95%, temveč samo 70% položajne doklade, kolikor mu je bilo z izpodbijano odločbo tudi priznano.«

Naša gospodarska organizacija

UČITELJSKI DOM V LJUBLJANI

(Kratko informativno poročilo iz sejnega zapisnika.)

Načelnik tov. Vrhovec se v toplih besedah spomni žalostnega dogodka v Marseillu, kjer je zločinska roka ubila največjega sina našega naroda, našega vzornega učitelja in voditelja. Slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Sklep: Naš bodoči dom naj se imenuje: Učiteljski dom Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Ljubljani.

Tov. Kobal je vpisal sozhalno izjavo za zadrugo v spominsko knjigo na bankski upravi. Tov. Kobal in Urbančič sta se udeležila v imenu doma maše zadužnice v stolnici in žalne manifestacije na Kongresnem trgu.

Uredile so se v domu najemnine s sedanjim najemnikom.

Sestavil se je predlog za vpis lastninske pravice v zemljiški knjigi.

Uredilo se je vprašanje odplačevanja dolga, kolikor ga je treba kriti iz gotovine.

Na novo se je poslopje zavarovalo proti požaru.

Nadaljnji sklepi:

1. Pozovejo naj se vsi oni tovariši in tovarišice, ki so podpisali svojočasno pristopnico k zadrugi, da plačajo delež po 100 Din. Oni, ki so dali že nekaj na račun, naj sedaj nadaljujejo s plačilom.

2. K Učit. domu naj pristopi kot zadrugnik vse učitelstvo iz biv. ljubljanske oblasti vsaj z enim deležem.

3. Vsaka šola naj priredi vsaj eno igro, koncert i. dr. za Učit. dom v Ljubljani. Zrtvujmo svoje sile vsaj enkrat samim sebi.

4. Učiteljski meceni in dobro situirani učiti, pari naj darujejo ali brezobrestno posodijo Učit. domu vsaj 1000 Din.

5. V spomin idejnega ustanovitelja in 30 letnega blagajnika Učit. doma blagopok. tov. Jakoba Dimnika je načelstvo ustanovilo »Sklad Jakoba Dimnika«. Darujmo v ta sklad vsak vsaj 50 Din!

6. Tovariši in tovarišice, ki imate svoje otroke na ljubljanskih šolah, sponočite to Učit. domu. Navedite: ime in priimek, starost, spol, učni zavod.

To so sklepi in predlogi načelstva. Tovariši in tovarišice, prečitajte in upoštevajte jih! Z Vašo pomočjo bomo lahko hitro uredili svoj dom in ga rešili dolga!

Načelstvo Učit. doma v Ljubljani.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz nadaljnih prispevkov za »Maistrov kamen«: Šole: Hum pri Ormožu 40 Din; Ljubčna 21 Din; Sv. Jurij ob j. ž. 25 Din; Čadram 55 Din; Kamnica 30 Din; Rogaska Slatina 35 Din; Sv. Rok ob Sotli 15 Din; Sv. Anton v Slov. gor. 50 Din; Limbuš 50 Din. — Iskrena zahvala! — Doslej je nabranih 3828'25 Din.

M. Kožuh, blagajnik.

—g Članom Učit. Samopomoči. Podporni sklad je izčrpan. (Čitajte obvestilo v 19. številki Učit. tovariša!) Zato je moralo načelstvo US na svoji seji 4. t. m. odložiti vse dole proučene za podpore na januarski in februarjski seji. Prošenj za rešitev je že čez 20, izdani zneski se prav počasi in v drobcih vračajo v blagajno. Prosimo, uvažujte to! — Pridobivajte US novih članov, ker je to edini vir za okrepitev podpornega sklada.

Učiteljska fiskarna

DRŽAVOZNAVSTVO

(Spisal dr. Ogrin Fran. sreski načelnik.)

Dokler je človek še živel kot posameznik in ni imel nobene skupnosti s sebi enakimi je bil divjak, živeč kakor zver v džungli, kakor hitro pa se je on, ki je, v razliko z živaljo, imel um in prosto voljo posebno, jasno razvito pričel družiti v zajednice, zadrughe, so morale nastati za urejeno sožitje posebne navade, posebni običaji, po katerih so se vsi člani zajednice prostovoljno ali prisilno ravnali. Iz manjših zajednic so nastale večje, iz najmanjših družin in zadrug so se preko bratstva in župe razvile najvišje edinice t. j. države. Čim več ljudi pa je bivalo v medsebojnih stikih in odnosih, tem bolj zamotano je bilo sožitje in tem več je bilo treba posebnih pravil, ki so to skupno življenje urejevala. Ta pravila, to so postave, to so zakoni, to je ustava, kar mora imeti vsaka javno priznana država.

Vsi vemo, koliko različnih zakonov imamo, toda malokdo ima pravi pojem o njih vzročnosti in medsebojni zvezi. Če hodimo v šolo ali ne hodimo, s postavami pridemo v stike; če plačujemo ali ne plačujemo davke, z zakoni se stvar uredi; če tožimo in iščemo pravico ali pa če smo mi sami toženi, s postavami se srečamo. In tako gre vse dalje. Vsak naš korak, vsako naše delo, ki tangira našega sodržavljana, je natančno urejen po raznih zakonih. Kakor hitro se premaknemo, pridemo v dotiko s to ali ono postavo. V časopisih čitamo o tem ali onem zakonu, iz listov zvemo o raznih zbornicah, korporacijah, o carini, o borzi, o mednarodnem pravu,

o kliringu, o prijateljskih paktih, o trgovinskih in drugih pogodbah — kar zmeša se nam lahko, če z nevedšo roko brskamo po vseh teh paragrafihi.

Potreben nam je kažipot, nekaj kompasa, nekaj spretn vodnik, ki nam pokaže pot skozi ves ta navidezni kaos. Ta vodnik mora prikazati potrebo zakonov, njih smotrenost, njih nastanek in medsebojno zvezo. Treba je, da nam prikaže sistem celotne zakonodaje.

Ta kažipot leži sedaj pred nami. Učiteljska tiskarna je založila »Državoznavstvo« izpod peresa dr. Ogrina Frana. Sicer nam je avtor že pred petimi leti napisal nekaj podobnega, kar je pozneje zaradi raznih sprememb še dvakrat dopolnil, vendar pa nam je šele sedaj predložil z vsjo jasnostjo ves sistem vsotnost naše državne uredenosti.

Knjiga je urejena predvsem tako, da služi kot učna knjiga po vseh tistih šolah, kjer se poučuje državoznavstvo; knjiga pa je zelo pripravna tudi za splošno uporabo najširšim krogom.

Pričujoče delo vsebuje najprvo splošne pojme o državni ureditvi, potem pa riše organizacijo naše države ter podaja bistvene določbe vseh važnih zakonov. Kakor je razvidno, ima knjiga namen nuditi vsakemu one podatke iz javnega prava, ki so mu v njegovem življenju neobhodno potrebni. Pod črto navedeni zakoni in razni viri omogočajo čitatelju, da se poglubi z lahkoto tudi v posamezne zakone in uredbe, ki jih ravno potrebuje. Nekaj najvažnejših zakonov pa je citiranih skoro s celo vsebino.

S kratkega opisa o postanku države prehaja pisatelj na elemente države. Tu nam pojasnjuje v splošnem pravni red, suverenost države ter osnovne državljanske pravice in dolžnosti. Potem dobimo pojasnilo o državnih funkcijah ter državni organizaciji. Kaj je zakonodajni organ in kdo so izvršilni organi, kakšna je državna uprava in samouprava, dalje kakšna je kulturno-socialna in gospodarska izgradnja države, kako izgleda državno gospodarstvo — vse to nam postane po kratkih poglavjih jasno.

Temu prvemu delu sledi obširnejši drugi del o državni ureditvi kraljevine Jugoslavije.

Uvodoma je nekaj zelo zanimivih podatkov o postanku naše države, potem nas uvaja v državno organizacijo. Tu izvemo po vrsti o vseh skupinah zakonov: Zakon o kraljevski oblasti, organizacija in funkcioniranje zakonodajne oblasti t. j. narodno predstavništvo, senat, skupščina, volitve itd., potem organizacija upravne oblasti, ministri in ministrstva ter njih delokrog, banske uprave, srezi, orožništvo, sodna uprava, organizacija prosvete i. dr. Posebno poglavje govori o zunanji upravi, poslaništvih in konzulatih. Zanimiv je pregled o notranji upravi v splošnem ter o skrbi za javno varnost. Zatem pridejo: Finančna uprava, vojaška organizacija in uprava, gradbena uprava, prometna uprava, kmetijstvo in kmetijska uprava za agrarno reformo, obrtno-trgovinska uprava, uprava šum in rudnikov, socialna in zdravstvena uprava z zaščitami ter zavarovanja raznih slojev, uprava telesne vzgoje itd.

V drugem oddelku pa nas pisatelj na kratko seznanja z verskimi družbami ter z organizacijo katoliške cerkve, srbske pravoslavne cerkve ter drugih ver.

Kakor je iz gornjega razvidno, obravnava to delo stvari, ki jih mora poznati vsak odrasel človek, ki hoče veljati za izobraženega, še celo pa mora poznati to vsak vzgojitelj in učitelj. Učitelj bo našel v tej knjigi toliko pomoči za pouk in sploh za delo v šoli, kakor v malokateri drugi knjigi. Pouk o državoznavstvu, ki se je doslej zanemarjal ravno zaradi pomanjkanja primernega priročnika, se bo sedaj dvignil na ono višino, ki jo zasluži s svojo važnostjo. Le tisti državljani so kaj vredni za javno življenje, ki so zavedni, ki poznajo svoje dolžnosti in pravice. V tej knjigi bodo našli vse, kar jim je v tem oziru potrebno vedeti in zato sem prepričan, da bo učitelstvo pridno posegalo po tem delu, ki se zato ne bo prašilo po policah, kakor marsikaj drugega.

M. Zor

Mladinska mafica

—mm Gradnikovo »Pismo z onega sveta« iz »Našega roda« bo banska uprava razmnožila v obliki spomenice, ki jo bo razposlala osnovnim šolam, da jo razobesijo v razredih. Isto delo se prevaja tudi v hrvaščino.

—mm 3. ŠTEVILKA »NAŠEGA RODA« izide te dni in jo dobijo naročniki še pred prazniki. Prosimo cenj. naročnike, da nam pošljejo čimprej številko naročnikov.

—mm V zadnji številki letošnjega letnika prinaša »Ženski svet« daljšo oceno o letošnjih knjigah M. M. Izmed dosedanjih ocen, ki so izšle v raznih listih in revijah je ta kritika (Janeza Rožencvet) najbolj negativna. Povest »Tovariša« od Fr. Bevka ni po mnenju kritika nič manj lepa in dobra kot »Lukec«, čeprav je ta otrokom bolj všeč.

V »Kresnicah« ugaja kritiku 11 sestavkov. Ti pričajo, da so še na svetu otroci, ki znajo kaj preprosto in naravno povedati. Pretresljivo jasno in plastično je to skopo otroško pripovedovanje; par vrst je dovolj, da živo občutimo, kako težak je kamen na srcu otroka. V večini drugih sestavkov — pravi nadalje kritik — sploh ne vidimo nikjer več otroka, temveč samo — šolarja. O otroških risbah pravi, da niso niti toliko zanimive kakor risbe divjakov. Sedanje metode risarskega pouka so — po mnenju kritika — čisto nepotrebno trpinčenje otrok. Otroci sme risati »kakor hoče«, ne sme pa risati, kar bi hotel. Bolje bi bilo, da bi otroke učili tehničnega risanja ali risanja ornamenov, kar bi pozneje marsikomu koristilo v poklicu. Šolske razstave risb so —

po mnenju ocenjevalca — samo pesek v oči ali bluf, kajti avtorji risb so večinoma učitelji in stariši ne otroci.

Z Deržajevimi »Kapljicami« je kritik usmiljen, ker Slovenci še nimamo slikanic, in je zato dobro, da imamo vsaj nekaj. Naši pesniki in pisatelji so se že z nekaterim delom obdolžili mladini, naši likovni umetniki, ki tolikrat apelirajo na narod in kulturno javnost pa menda še z nobenim.

O besedilu prav kritik, da je zelo okorno, in to ker je prirejeno po naročilu.

—mm Kardeljovo »Potovanje skozi čas« ima — po mnenju ocenjevalca — tri hibe. Ne podaja zgodovine zgoščeno. Okvirna fabula je nerodna. Ne presoja gospodarskih pojavov z enotnega stališča. Knjiga ima preslab jezik.

Vsebina 3. številke »Našega roda«: Vida Taufer: Kraljici Mariji. O. Hudales: Zlo.

B. Magajna: S poti.

Jung-Kunaver: Povesti potnikov. Kartier jadra po veletoku Sv. Lovrenca.

Ina Slokanova: Mladina svojemu mlademu kralju.

K. Kocjančič: Dva potepuha na Jadranskem morju.

VI. Klemenčič: Uspavanka.

Edvard Oblak: Tajfun.

Janko Sicherl: Mladi smučar.

Čehov-Gradnik: Kaštanka.

Svetlič Daro: Sanje nerednega Andrejčka. Gobe na Jadranu.

Karel Širok: Jezusa zibata dve golobici.

Anica Černejeva: Sveti večer. Pes in petelin.

Doma in po svetu. Mladina piše. Uganke.

Naslovno stran je izdelal Tone Kralj. V ilustrativnem delu lista sodelujejo še A. Bucik, Lj. Ravnikar, D. Svetlič in drugi.

Ekскурzijski odsek

V zadnji številki »Učiteljskega tovariša« smo na tem mestu javili, da pripravlja EO osemnedevni smučarski izlet v Gorjuše. Ker bodo trajale šolske božične počitnice od 23. dec. do 10. jan. bo odmerjeno naše bivanje v Gorjušah od 27. dec. do 5. jan. Iz zadnjega poročila, ki ga priporočamo, da ga vsak še enkrat prečita, povzemamo naslednje: Prenočišča, čista in kurjena bodo od 5 Din dalje. Hrana od 10 Din dalje, po izbiri. Poleg prenočišč v vasi, bodo tudi kurjena prenočišča v šoli za malenkostno odškodnino. Prijavnina vodstvu za ureditev je 30 Din, ki jo je treba, obenem s prijavnino, poslati na naslov: Ekскурzijski odsek pri sekciji JUU v Ljubljani, Franciščanka ulica 6/I. Prijavni rok je do 20. dec. Program izletov in vsa navodila bo prejel vsak udeleženec po pošti, takoj po dvajsetem decembru, ko bodo zaključene prijave na naslov, ki ga bo javil obenem s prijavnino. S prijavnino ne odlašajte! Smuk!

Učiteljski pevski zbor JUU

—p Tovariši pevci in pevke! Kakor je bilo že v »Učit. tov.« javljeno, se vrši prihodnji pevski tečaj v dneh 2. do 6. januarja. Ker je to zadnji daljši pevski tečaj pred turnejo v Bolgarijo in z ozirom na to, da bo na tem tečaju še polno dela, upam, da bo udeležba na tem tečaju odlična, kakor je bila na zadnjem. Opozoril bi na te mmetu posebno one tovarišice in tovarišice, ki so vstopili v naš pevski zbor šele tekom tega leta, naj do tečaja pridno vadijo ritmično in intonacijsko ves program. Doslej smo vadili to pri zadnjih tečajih, sedaj je pa to izključeno. Ves čas bomo na tem tečaju posvetili poglobitvi v posamezna dela in izpiljenju do potankosti.

Poleg vsega tega bomo študirali tudi z ženskim zborom nekaj lažjih mladinskih pesmic kot del programa za matineje. Moški zbor bo tudi imel svoje delo.

Upam, da ne bo opravičb za izostanek, Vas prosim, da si uredite vse svoje delo tako, da ne bo tečaj trpel. Sicer pa, kdor tega tečaja ne poseti, ne more z nami v Bolgarijo.

Točno vsi in vse! — Pevovodja!

Šolski radio

—r XII. tečen. V ponedeljek dne 17. decembra bo ob 9. uri nastopila v šolskem radiu licejska osn. šola v Ljubljani z oddajo »V spomin rojstnega dne Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«.

Razpored:

1. Marija Grošljeva: Mladina kralju za rojstni dan; deklamacija.
2. Od zibel do groba; melodram.
3. Sličice iz kraljevega življenja; dvo-govor.

4. Petje: Kje so moje rožice. Lovski rog. Gozdič ni več zelen. Bože pravde.

V torek dne 18. decembra bo predaval ob 11. uri g. dr. Oskar Reya »O norveških fjordih«. Predavatelj si je sam ogledal znamenite morske zalive na Norveškem na svojem potovanju na Spitzberge. Govoril bo o svojih lastnih doživljajih; razlagal postanek fjordov in jih primerjal z našimi do neke mere sličnimi gorskimi dolinami.

Smrt Jedrlniča Nika

V Omišlju na Krku je dne 11. t. m. za večno zatisnil oči Jedrlnič Nika, upokojen upravitelj in oče v Ljubljani dobro znanega učitelja na meščanski šoli g. Jedrlniča Toma.

Pokojni je bil rojen leta 1850. v Omišlju, dovršil 6 razredov gimnazije na Reki, položil učiteljski izpit v Kopru in učiteljeval ves čas od l. 1874. dalje do upokojitve v svojem rojstnem kraju Omišlju, kjer se je zgradila po njegovi zaslugi lepa šolska stavba. Z obiskom več kmetijskih tečajev si je izpopolnjeval svoje znanje; bavil se je s sadjarstvom in vinarstvom ter praktično poučeval svoj narod v teh kmetijskih panogah, kakor tudi v ostalem poljedelstvu sploh. Osnoval je posojilnico in čitalnico, kateri je več let vodil. On je bil vzor pridnosti in marljivosti; tudi ni bil le učitelj, temveč pravi nacionalni vzgojitelj mladine in naroda. Sam oduševljen Jugoslovan, vse svoje življenje, je bil vedno odkritega in blagega značaja.

Ko je Avstrija razpadla, je bil on prvi in zadnji predsednik krajevnega narodnega veča. Bil je torej duhovni in politični oče svojemu narodu, ki ga bo ohranil v lepem trajnem spominu.

Pokojnik je bil do zadnjega krepak, a ko mu je pred meseci umrla žena, s katero je delil vse dobro in slabo v svojem življenju skozi dolgo dobo let in ki mu je rodila dva sina in eno hčer, je postal nemiren in začel je bolehati. Izgubo svoje soproge, ki mu je stala vse svoje življenje zvesto ob strani, in ki je bila izredno blaga, mila, nežna in ljubeča ter skrbna mati, ni mogel preboleti — podlegel je. Njegova plemenita duša je vzletela k ljubeči mehki duši svoje družice. Zaslužen pokoj jima bodi miren! Večna luč naj jima svetli!

Izmed njunih otrok živi v Ljubljani učitelj na meščanski šoli in pisatelj šolskih srbohrvatskih knjig g. Jedrlnič Tomo, ki je po svojem mehkem, a odločnem značaju, jugoslovanski duši ter iskrenem dobrem tovarištvu, podoben svojemu očetu. Njemu kakor tudi ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

V imenu tovarišev: A. F.

V petek dne 21. decembra bo govorila gđ. Manica Komanova o naših božičnih običajih, pripovedovala bo božične pravljice in zapela bo lepo, staro, narodno božično pesem.

V kmetijskem radiu bo v nedeljo dne 16. decembra ob 7.30 predaval g. dr. Kocjan Leon: Bolezni molznih krav. V nedeljo dne 23. decembra bo predaval g. inž. Wenko Boris: O govedoreji.

V nacionalnih urah bodo ob 19.30 naslednja predavanja:

Nedelja 16. decembra: Ivan pl. Zajc (dr. Baranovič, prenos iz Zagreba).
Ponedeljek 17. decembra: Karadorđević in ustvarjanje Jugoslavije (prof. Julija Bošković, prenos iz Beograda).

Torek 18. decembra: Jugoslovansko jezikovno edinstvo (dr. Tomo Maretič, univ. profesor, prenos iz Zagreba).

Sreda 19. decembra: Adelina Irbi (Ivo Andrić, prenos iz Beograda).

Četrtek 20. decembra: Vojska in religija (Ministrstvo vojske, prenos iz Beograda).

Gospodarsko izvenšolsko delo

Enodnevn strokovni kmetijski tečaj za učitelje v Cerknici.

Odbor občestva učiteljev kmetijsko-nadaljevalnih šol je na svoji seji predlagal, da bi se po srezih prirejali kratki kmetijski tečaji, ki naj bi bili namenjeni zlasti za mlajše učitelje. Vodil naj bi tečaje poseben odbor, v katerem bi delovali zastopniki občestva in sreskega učiteljskega društva ter sreski šolski nadzornik in sreski kmetijski referent. Tečaji bi pripomogli k širjenju strokovne kmetijske izobrazbe in k razumevanju smernic kmetijsko-nadaljevalnih šol med učitelji, ki naj bi znanje in smernice same čim bolj prenašali med narod, posebno še v kmetijsko-nadaljevalnih šolah, v višji narodni šoli in v društvi kmetijskih fantov in deklet. Prvi tak tečaj se je vršil 4. novembra za učiteljstvo logaškega sresa v Cerknici. Predaval je sreski kmetijski referent gospod Konrad Pečevnik, ki je v svojem govoru podal konkretne načrte za izboljšanje kmetijskega gospodarstva in vseh kmetijskih panog v srezu; omejil se je na najnujnejše in na ono, kar je mogoče, da se udeleži in na kar je treba ljudi najbolj opozarjati. Najzanimivejša je bila točka o uredbi male kmetije, ki ne sme gojiti le onih gospodarskih panog, ki trenutno največ donosajo, ampak mora biti kombinirano, čigar dobre posledice se kažejo zlasti ob spremembah, ko nastopijo dobre prilike za kako drugo panogo. Marsikdo je že prišel, ker je upošteval le gozdarstvo, v pravo zagato. V našem srezu sta glavni panogi živinoreja in travništvo. Kmet mora urediti razmerje med številom živine in posestvom in ne sme rediti več živine, kot ima krme. Vsa krma, tudi korenstvo, mora biti do druge letine enakomerno porazdeljena in izkoriščana in ne sme biti porabljena — tudi korenstvo — že pred pomladjo; od svojega posestva mora določiti toliko za travnike in njive, da bo imel dovolj za družino in za živino in da ne bo imel enega preveč, drugega pa premalo. Od polja naj določi eno tretjino za žito, eno tretjino za okopavine, eno tretjino pa za krmske rastline; sicer pa mu skušnje tudi marsikaj povedo. Z razdelitvijo je v ozki zvezi plodored in preprosto knjigovodstvo, ki je malemu kmetu zelo potrebno. Opozarja na knjigo inž. Petkoviča o uredbi kmetijskega gospodarstva, ki jo bo letos izdala Kmetijska matica. Glede živinoreje omenja predpisano sivo pasmo in važnost dobre plemenske živine, posebno pa poudarja vzrejo goveda, namreč krmljenje, gibanje in čist zrak. Od prašičev se uvaja v našem srezu požlahtnjena pasma; važnejše kot pasma pa je krmljenje. Od kokoši naj se

ne zanašajo v naše kraje tuje pasme, ampak naj se goji le štjaerska rjava kokoš. Prostori za kokoši naj bodo snažni in večkrat pobeljeni. Ni dobro, da bivajo kokoši po hlevih pri živini. Za izboljšanje govejega plemena so potrebne rodovniške organizacije. Pri poljedelstvu je treba ljudi poučiti o pravilnem plodoredu, obdelovanju zemlje, jesenskem oranju, globokem oranju, o gnojšču, gnojnični jami, o ravnanju z gnojem in gnojnico, o kompostu in umetnih gnojilih, o izbiranju semen in o poljedelskih strojih. Naši travniki naj se bolj čistijo, gnojijo in jeseni dobro prebranjajo, stari travniki naj se preorjejo in nanovo zasejejo; trava se mora kositi, preden se začne sušiti, nekateri posestniki v srezu poskušajo z umetnimi travniki; pri nas bi lahko pridelovali semena trav, da bi jih ne bilo treba uvažati iz drugih držav. Mokre travnike je treba osušiti. Pri sadjarstvu je treba opozarjati mladino na sorte, ki so že določene za naš srez, in naj ne sadijo sort, ki zahtevajo toplejše podnebje. Uspevanje sadnega drevja je odvisno od pravilne saditve, gnojenja in okopavanja; divjaki iz gozda so sicer trdne podlage, vendar niso zanesljivi in jih mnogo poigine. Preden dorastejo. Sadna drevesa so pri nas še vedno preprosto nasajena. Sadje se mora birati o pravem času, zlasti hruške. Prilčno sadno drevo je bi se moralo bolj zasajati. Iz sadja naj delajo tudi brezalkoholno pijačo.

Predavanja so bila dopolnena od 9. do 12. popoldne pa od 1. do 4. Bile so tudi debata, za predavanje tovariša Josipa Dolgana, ki bi govoril o najpotrebnejšem iz prirodnoznanstva kot osnovi za razumevanje naprednega kmetijstva, ni bilo več časa. Tečaj se bo nadaljeval kako drugo nedeljo in se bo uporabil le za ogledovanje njiv travnikov, osuševalnih jarkov, umetnih travnikov, hlevov, gnojšč, gnojničnih jam, živine, sadovnjakov, drevnice, mlekarne in zemljiških knjig; to bi se seveda vršilo v Logatcu. Pozneje bo na vrsti še vse drugo, kar obsega gospodarsko in inoralno stran malega kmeta.

Stanovska organizacija JUU

V društvo
Vabila

= JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ-BISTRISKO zboruje v soboto dne 15. decembra 1934. ob 10. uri popoldne v Slov. Bistrici na deški šoli.

Zborovanje otvori žalna komemoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Nato prične redno zborovanje.

= JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU zboruje v soboto, 15. decembra točno ob pol 10. uri v Velenju. Kot prva točka je žalna komemoracija za blagopok. Nj. Vel. Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.

= JUU SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU bo zborovalo v soboto 15. decembra t. l. ob 9. uri v Ormožu.

Dnevni red:

I. Komemoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.

II. Društveno zborovanje: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društveni dopisi. 3. Predavanje tov. Debenaka »Vtisi potovanja po Čehoslovaškem«. 4. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi

odbor.

Poročila:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ-GRADec je imelo dne 24. novembra t. l. v Slovenjgradu žalno zborovanje za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. V zato primerno okrašenem IV.

razredu je predsednik tov. Kopač Leopold očrtal veliko zgodovinsko delo Viteškega kralja. Navzoči so stoji spremljali predsednikova izvajanja ter zaklajali nesmrtnemu kralju trikratni »Slava!« — Zavedajoč se, da je z velikim pokojnikom učiteljstvo izgubilo svojega vzvišenega in plemenitega zaščitnika narodne prosvete in učiteljstva, smo počastili njegov spomin z enominutnim molkom.

Ko v neizmerni tuži žalujemo za Viteškim kraljem, se upirajo naše oči v njegovega prvorojenega sina Petra, ki v tako mladih letih prevzema nase ime in dolžnost kralja Jugoslavije. Z ostalim narodom pozdravljamo učitelja našega novega kralja Petra II, ter mu izražamo svojo brezmejno zvestobo, neomajno vdanost ter zaobljubo, da hočemo sveto izpolniti sporočilo njegovega velikega očeta, da bomo čuvali Jugoslavijo.

Z vzklikom: »Živel naš kralj Peter II. in ves kraljevski dom! Živela Jugoslavija!« — je bila zaključena žalna svečanost.

Tovariš predsednik je nato pozdravil novopristopivše tov.(-ice), kakor tudi navzočega referenta sekcije P. R. K. tov. Kobala iz Ljubljane.

Od 48 včlanjenih je bilo navzočih 40 tovarišev (-ice) t. j. 83%. Sreski šolski nadzornik gospod Grmovšek Miloš je sporočil zboru pozdrave gospoda sreskega načelnika, ki se zborovanja iz službenih zadržkov ni mogel udeležiti.

Tajnik tov. Iglar Rajko je prečital zapisnik zadnjega zborovanja ter poročal o došlih dopisih.

Sklepi: 1. Sekcija naj stori potrebne korake, da se bodo oddajala učiteljska mesta le potom razpisa. 2. »Socialnemu fondu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« se nakaže iz društvene blagajne znesek Din 100. 3. Za vence blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. se pošlje izvršnemu odboru v Beograd po Din 1.— od vsakega člana.

O nacionalni vzgoji je referiral tovariš Mrovlje. Sledilo je še informativno predavanje sekcije referenta P. R. K. g. Kobala, — Predsednik se je obema predavateljama v imenu društva zahvalil.

V zvezi s poročilom tov. blag. se je soglasno sklenilo večje zaostanke na članarini iztirjati potom advokata. — Prihodnje zborovanje se bo vršilo 9. februarja 1935.

Kopač Leop., preds. Iglar Rajko, tajnik.

= JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO LOGATEC je imelo svoj redni letni občni zbor dne 24. nov. 1934. na Raketu. Navzočih je bilo 65 članov, t. j. 63%.

Pred začetkom skupščine je imel tovariš predsednik Doljak Valentin spominski govor za blagopokojnim našim Voditeljem in največjim učiteljem Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.

Po počastitvi in 10 minutnem odmoru se je pričelo zborovanje.

I. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika so bila soglasno sprejeta. Pri teh se je sklenilo:

a) Šolska matica se ne bo plačevala v okviru društva.

b) Učiteljsko društvo je pristopilo k »Učiteljski tiskarni« z 2 deležema. Članstvu se priporoča pristop; tozadevne tiskovine ima društvo. Poleg društva so se priglasili za pristop k »U. T.« do sedaj 4 člani (-ice).

c) Naknadni proračun sekcije in društva se soglasno sprejme.

d) Proslava 1. dec. in sajenje spominskega drevesa naj se izvrši v sporazumu s krajevnimi organizacijami in faktoriji.

e) Društvo plača od vsakega člana za »Socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« po 5 Din.

f) Vsak učitelj naj bo čuvar stanovske avtoritete in zagovornik tovarišev, stanu in šole v vseh organizacijah!

II. Poročila delegatov o banovinski in drž. skupščini so bila z odobravanjem sprejeta.

III. Rezultat volitev je bil sledeči: predsednik Doljak Valentin; odborniki: Kenič A., Herman M., Volčjak A., Winkler V., Vrtačnik M., Dolgan J. in Pavčič M. Namestniki: Schuler S. in Sartori M. Nadzorni odbor: Hrastnik R. in Rudolf E. Razsodišče: Hladnik L. in Bezeljak M.

Doljak V., t. č. predsednik.

+ JUU UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LAŠKI je zborovalo in opravilo redni letni občni zbor dne 24. nov. t. l. ob 9. uri v Zidanem mostu.

Prva točka dnevnega reda je bila posvečena spominu blagopokojnega Viteškega kralja Zedinitelja. Tople besede, ki jih je tov. predsednik posvetil velikemu njegovemu duhu, je zborujoče učiteljstvo, ki je bilo skoro korporativno zbrano, stoji poslušalo. V nadaljnjem je navzoči g. sres. načelnik odlikoval tov. šol. uprav. Jurka Vida z redom Sv. Save V. stopnje.

Občni zbor, ki je sledil nato, je kljub obširnemu programu potekel v najlepšem redu ter hitro.

Rešeni so bili vsi dopisi, sprejeta so bila z odobravanjem vsa resorna poročila ter tudi poročilo o glavni in banovinski skupščini. Sprejet je bil proračun za l. 1934/35. z dodatkom, da prispeva društvo Ped. centrali v Mariboru Din 100.—, »Fondu Viteškega kralja« pa Din 200.—. Članarina poroč. učiteljcem se zniža za 1 Din.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen ves stari odbor s tovarišem Lebarjem kot predsednikom.

Tri ure trajajoče uspelo zborovanje je zaključil tov. predsednik z obljubo, da bo njegovo delo tudi v bodoče vodila le smer »stanovske politike«.

Op.: Prihodnje zborovanje bo januarja v Celju.

Mahkota Milan, s. r.,
tajnik.

Lebar Fran., s. r.,
predsednik.

Kupui domače blago!

Brezposelni nočemo podpor, mi hočemo dela! Kupujte domače izdelke, ker tako zaposlite brezposelne! Lačni in bedni otroci so duševno in telesno manj razviti!

Novosti na knjižnem trgu

—k Dobro srečo mladi kralj. Mladinski zbori, zbral in uredil Luka Kramole, založba Kleinmayr & Bamberg, Ljubljana.

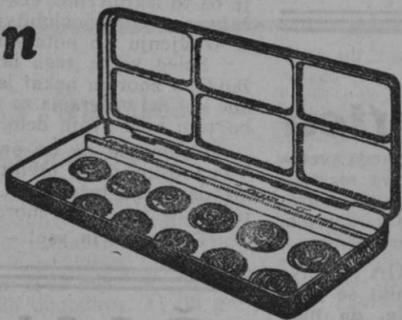
Pred kratkim je izšla prav lična pesmarica pod gornjim naslovom. Luka Kramole je že pred časom uredil podobno pesmarico pod naslovom »Narodni praznik«, namenjen za prireditve ob narodnih in državnih praznikih. Tudi ta zbirka nam prinaša 6 posrečenih pesmi, katerih 4 izmed teh imajo klavirsko podstavo in 2 sta a capela. Prispevali so: E. Adamič: Petrovo kolo in Dobro srečo mladi kralj, 2 lepi in efektni skladbici s klavirsko spremljavo. Dr. F. Kimovec: Otroci Petru II., lažji dvoglasni zborček s lahko spremljavo klavirja. S. Santel: Od Triglava do Vardarja 3 glasen a capela zbor. M. Tomc: Himna PJS, zanimiv in lepo zvencen 3glasen a capela zbor. Boris Tričkov: Rodino mila (bolgarska), 3 glasen zbor, ki se pa lahko poje tudi 2 glasno in ga je priredil po tekstu in muziki omenjenega skladatelja E. Adamič. Ima tudi klavirsko spremljavo. — Tekstu je pridejan ob koncu slovenski prevod. Pesmarica bo izvrstno služila vsem mladinskim zborom višjih nar. in meščanskih šol, kakor tudi vsem ženskim zborom sploh, za prireditve ob narodnih in državnih praznikih. Tekst pesmi sam je tudi uporabljiv za deklamacije ob podobnih prilikah.

Pesmarico toplo priporočamo vsem ljubiteljem mladinske glasbe, kakor tudi vsem učnim zavodom.

Pelikan

akvarelne barve

v okroglih komadih za šolsko uporabo. Hitro se topijo pod mokrim čopičem. — Barve so čiste in svetle ter dajejo svežo in živahno sliko. Nespremenijo se niti potem ko se posuše.

GÜNTHER WAGNER k. d., Zagreb, pošt. pred. 94

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 8

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

KDOR OGLAŠUJE
TA NAPREDUJE!

RESTAVRACIJA NOVI SVET

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

Za srednje, strokovne, meščanske, osnovne

šole

dobite vse mogoče

knjige in potrebščine

v naših knjigarnah:

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 — Maribor, Tyrševa ulica

Izvršujemo vsa tiskarniška in knjigoveška dela. Na zalogi razne slike, fizikalni aparati, zbirke in druga učila

UČITELJSKA TISKARNA r. z. z. o. z.

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6